

כל המתים המינים
לכרם הבית עובר בעשה אין לי אלא בעשה
בלא העשה מנין ת"ל יודבר ה' אל משה
לאמר לימד על כל הפרשה כולה שהיא בלא
תעשה דברי רבי יהודה *אמר לו רבי לבר
קפרא מאי משמע אמר לו דכתיב לאמר לא
נאמר בדברים

דרש בר קפרא רגון
לא עלתה בידו אלא רגונוא ולאדם שוב
מטעמיים אותו מפרי מעשיו וכל שאינו לא
במקרא ולא במשנה ולא בדרך ארץ לא
הנאה מכונו שנאמר *ובמושב לצים לא
ישב מושבו מושב לצים

דור : מור : שנאמר ובמושב לים לא ישב וזה שקט בחלד חלד
מה יתקן אם לא בלענת :

גריימ דף ג

דד"ן

רבי עבד ליה הלולא * לר"ש בריה (ולא
אומניה לבר קפרא) כתב על בית
גננא כ"ד אלפין רבואין דיגריין נפקי על בית גננא
דין ולא אומניה לבר קפרא אמר (להון) [ליה]
אם לעוברי רצונו כך לעושי רצונו עאבין אומניה
אמר לעושי רצונו בעולם הזה כך לעולם הבא
על אחת כמה וכמה * יומא דמחירין ביה רבי
אתיא פורענותא בעלמא א"ל לבר קפרא לא
הברחן איהיבנא לך ארבעין גרוי חושי א"ל ליחוי
מר [דף נא ע"א] דבכל גרוי דבעינא שקולנא
שקל דיקולא רבה טחיה בכופרא וסחפיה על
רישיה ואזל וא"ל ליבול לי מר ארבעין גרוי
חיטי דרשינן כך אחך רבי א"ל לא אזהרתך
דלא הברחן א"ל חיטי דרשינן קא נסיבנא * אמר
לה בר קפרא לברתיה דרבי למה שתינא המרא
ברי קודא דאבוך ובקורני דאמך :

לש שם בן אלעשה חתניה דרבי הוה ועשיר
גדול היה (ומטא) [אומניה] לבי הלולא
דר"ש בר רבי א"ל בר קפרא לרבי מאי (ויקרא ב)
הועבת כל דא"ל רבי דהכי היא הועבה אקשיה
בר קפרא א"ל (רבי) פריש את א"ל תתי דביתהו

נפקי על בית גננא דין לנאחא הגבולין:
ולא אומניה לבר קפרא * לפי שהיה חושב
בדוק ומתירא במה יעשה שום דבר
שיחוק. [אמר] בר קפרא לרבי אם
לעוברי רצונו מספיע לו טובה כל כך
לעושי רצונו וכו' שהיה מננה על שלא
זמנו : לעושי רצונו * מספיע לו צעורה
טובה כל כך וכו' שהחזיל לספר בשבחי
שבילי שומני : דכל גרוי דבעינא *
בתייה מדה שפירא [חק] : דיקולא
רבה : כל גדול : שחיה בכופרא * טח
אזל ופירא כדו שלא ילכו הטעין מהוך
וקבי סל : וסחפיה על רישיה * הסכו
על ראשו : ליבול לי מר * ימדוד : חיטי
דרכינא * שהלויין כלומר שאתה חיילי
ולבריתוחא קאמר : בריקודא דאבוך *
שירק חבך לפני כשלתיה : ובקורני
דחך * שפירא חך בקרקרת וזמנתי :
מאי הועבה * דכתיב נבי מסב זכור :
[תרבי לי] טלח * תמונ לי הטוס :
נמלא * כל קטן : תועה אתה זה *
שמתי מסככי אשה והולך אלל זכר :
מאי תב * דכתיב נבי אשה הרבנת

לצמיה : תבלין יש בה * בתמיה : מי
שניא דהא ביהא מכליה ביאות * כלומר
היך מנחם בן מניה ליק אלל הצמיה :
זו מה היא * לטון ספק * טעון יודע
ממי מהעברת : [לא יבול בן אלעשה
למסבל * כל אותן זיוותא של רבי לפי
שהיה עשיר גדול ולא היה יכול לראות
זיוותא דחמיו : מאי בן אלעשה * רלומר מנין דהוא עשיר : פיור
משותיו * שהיה טעון ממון גדול לספר שהיה מספר לו : פתגמתא של ספן
גדול : תספורת יודתה * טעון כמותה] :

בדד"ע"א

עביד ליה הלולא לר"ש בריה כתב על בית גננא וכו' * לא הכיר
מי הוא הכותב וצטפת ע"י ולא אומניה
לבר קפרא כתב על בית גננא וכו' וקאי
על בר קפרא שהוא היה טחב על עלמו
כן שבוטלה גדולה כותב שהולא רבי לא
אומניה לבר קפרא לביה גננא פירש הר"ן
לשערה ששולין ויונה נראה לפרש
כמשמעו שהולא כן על בית החמיה דבני
וק"ל : אם לעוברי רצונו כך וכו' * חיט
דומה כפרש"י שהיה מננה כך על שלא
זמנו אלל שהנראה דמיקרא נמי כוונתו
לשם וע"פ מ"ש שיש אדם שזוכה לב'
שולחנתא לש"י ולש"י כמו רבי וחביריו
יש דיקוס טעון זוכין רק לש"י אלל
הרשעים חין זוכין רק לשלחן אחד
שבשעה * וזה אמר ברמו מעיקרא אם
לעוברי רצונו צעורה * כך כמו לעושי רצונו
סמך רבי וחביריו כ"ש שהיה לעושי רצונו
כך צעורה * שבו יוכו עושי רצונו ע"י
מעוברי רצונו ולפי שהם לא הבינו כוונתו
פירש דבריו אחר כך כך לעושי רצונו
צעורה * וכו' * דרו"ק : אריא פורענותא
וכו' * רבי בעל יסורין הוה וכל שני
יסורי דרבי לא חלעריך עלמך למטרע
כדאמר פרק השועלים ובר קפרא ודלי
דכוס ידע זה הלל דכוס סבר ע"י שימתו
יזכה לש"י כדחמיו בתענית * ע"פ הקד
בני עלמא דלתי יחיה דלתי בדימי הוה :
שקל דקלא רבה וכו' * דרך בדיחותא
וסתפיה על רישיה וכו' * שלא יכירו רבי
כמו ששעין בפירוש כדחמיו פרק הלן
נבי אחו לכולא דקארי סתף הרישיה שלא
יכירו ישעיה ורבי ודלי הכירו בקול וזה
ליה דרך בדיחותא לאו אזהרתך דלא
בדדן וכו' וחין לך עלי אלל נ"י גרוי
חיטי שחמתי שבעתתי לך בשכר שלא
בדדן כי אתה הבדיחתי וזהו לו בר
קפרא ג"כ דרך בדיחותא טעון חמי מצקס
מנך שכו זה כלל אלל חטין שהלית
ממני : מאי הועבה וכו' * בכמה עבירות

חמי לי נפלא אתיא רמיא ליה א"ל לרבי קוסרקוד לי ואומר לך הכי
הועבה הועה אתה בה * לבסא אדרינא א"ל מאי (ש"י) תבל א"ל בענינא קדמאה
א"ל עביד לי דאימר לך עביד א"ל תבל הוא תבלין יש בה מי שניא דהא ביאה
מכלתין ביאות * וכאי (ש"י) זכה א"ל עביד וכו' א"ל יו מה היא לא יבול בן
אלעשה למסבל [קב] ונפק הוא ואנתתיה כותבן :

עיון יעקב

ע"י א"ל אם לעוברי רצונו כך לעושי רצונו
על אחת כמה וכמה * וכו' * לפי פירוש
המחבר המושג הזה שהיה לרבי נדר רבי וכו'
שחביריו הוה ליישב מחבר זה טעם בשכרי שבו יעקב שלא ק"י ע"ש וכן הכותב א"ל
קחו בקורני נמך כי רבי לא אומניה לבר קפרא כדו של יתן כותב הגלות ובר קפרא
אל דחמיה לכתף אף כותב חו כי אם לעוברי רצונו כך לעושי רצונו עאלכו ופדחתי
בסוף חמיה עיון כס כבדתי ומהא נתת : ויבא דמחין רבי הוה פורענות * נפלא *
בה דלא עליו בשכר התייה ואמרוס לפי שני סיס חקודס ניונה סדרי קרא ריני
קדום וכל מקס שאתה מוא קדום נדר עוה וסיפן הסחוק וקלות רלס מגילין לעוה

מאי בן אלעשה דתניא *לא לחנם פיור בן
אלעשה את מעותיו אלא להראות בהן
הספורת של כ"ג דכתיב (יחזקאל מו) כסום יכסמו
את ראשיהם תנא ענין לולנית מאי לולנית
א"ר יהודה תספורתא יחידתא ה"ד אמר רבא
ראשו של זה בצד עיקרו של זה והיינו תספורת
של כהן גדול * מהר"ל

דכתיב רגון
לפי שיהיה חושב
בדוק ומתירא
במה יעשה שום
דבר שיחוק.

קפרא אמר בר
קפרא אלו ג' דברים
להודיע כי התאוה
הגופנית כמו הזנות
והשכרות ושאר תאות
הגוף אין בהם ממש כלל,
ובא לומר שהיה שעת
משתה ולא ימשך תאדם
אחר תאות הגוף ביותר
רק לשמוח בדבר מצוה

כמו שאר הליצים אשר ילכו
רק שחוק בלבד רק שעושה זה לשמה חתן וכלה
שהרי יודע הוא כי הדברים הגופנים הם הבל.

כתיב צמיה לשון תועבה אלל
בפרשת קדושים לומר לך במשכב זכור תיעה אתה זה אלל
איבא לפרוסי מלשון בלבל זרע האב וזרע הבן כפרש"י
בחינום מושל"כ נבי אשה הנרבעת מהצמיה הליכא
לפרובי הכי קאמר תבלין יש בה וכו' וכן צמיה
בערוה מתה נמי מילתו הוה לישנא נבי ערות אשה ובהה
בין צמיהתה בפרשת אחרי בין צמיהה בפרשת קדושים
אלל דליכא לפרוסי החס כפשוטו כמרגושו
שלא חטאין אלל האו קרא דומלחה הארץ ומה דלא
חיירי צמיהתין לאוסור אלל צמיהה צמיהתין צמיהתין
הבא על נשים הרבה וכו' כפירוש רש"י
וקרא מפורש הכי ולא חזנה הארץ שהוסיר גם
צמיהה צמיהתין נשים בהרבה מקומות שלא חזנה
ע"י כשולחן הללו הארץ שהיה הארץ מלאה ומה
דיבא ליכא לפרוסי שעת הטעין דהא צמיהתא חיירי
ומש"י קאמר מאי ומה דכתיב הכא וקאמר דו מה
היא דיבא לירי ספק ממזרות הכי מפרש ליה רבא
בפרק הארץ

מאי בן אלעשה דתניא לא להנס פיור וכו' * לפרש"י
דחוק דמאי חולמא ליה הך ברייתא מסך עובדא
דלילי דקאמר ביה צמיהה בן אלעשה התייה דרי
הוה ושעיר גדול ה"י הרעה לפרש דה"ק מאי בן
אלעשה אם עשיר גדול היה למה נקרא ע"ש
אביו בן אלעשה ולא על שם עלמו וקאמר
דתניא לא להנס פיור בן אלעשה וכו' הדיך
היורשים עושר

מאכזבים לוותר ולפרש משתייהם כדלמריין
בפ"ק דפסחים שלישיית מאכל יורשים
ופירש רש"י בדבר שלא עמלו בו ואמריין
פרק כושיי הדם מי שהניח לו אביו מעות
ורולה לאבדו שמתים צבלי זכויות וישכור
פועלים וכו' ולכך נקרא בן אלעשה ע"ש

כתיב צמיה לשון תועבה אלל
בפרשת קדושים לומר לך במשכב זכור תיעה אתה זה אלל
איבא לפרוסי מלשון בלבל זרע האב וזרע הבן כפרש"י
בחינום מושל"כ נבי אשה הנרבעת מהצמיה הליכא
לפרובי הכי קאמר תבלין יש בה וכו' וכן צמיה
בערוה מתה נמי מילתו הוה לישנא נבי ערות אשה ובהה
בין צמיהתה בפרשת אחרי בין צמיהה בפרשת קדושים
אלל דליכא לפרוסי החס כפשוטו כמרגושו
שלא חטאין אלל האו קרא דומלחה הארץ ומה דלא
חיירי צמיהתין לאוסור אלל צמיהה צמיהתין צמיהתין
הבא על נשים הרבה וכו' כפירוש רש"י
וקרא מפורש הכי ולא חזנה הארץ שהוסיר גם
צמיהה צמיהתין נשים בהרבה מקומות שלא חזנה
ע"י כשולחן הללו הארץ שהיה הארץ מלאה ומה
דיבא ליכא לפרוסי שעת הטעין דהא צמיהתא חיירי
ומש"י קאמר מאי ומה דכתיב הכא וקאמר דו מה
היא דיבא לירי ספק ממזרות הכי מפרש ליה רבא
בפרק הארץ

אביו שעושרו היה צירוסה מאביו וקאמר
עליו גם שהיה בן עושר ויורש מאביו לא
היה מפור מעותיו בהנס כשאר יורשים
אלל דבן אלעשה גם שהיה נס כן יורש
לא פיור צמיהה בהנס אלל כדו להראות וכו'
ודו"ק :

עיונים, ביאורים, דיעות ונשגבים, מהם להלכה הלכות לתורה וירושלמי, מהן ועל פי דברי רבותינו גדולי הדורות

מדרש קהלת פר' א פס' ג רבה

רבי עשה סעודת משתה בנו קרא רבי לכל רבנן ואינשי למקרי בר קפרא אול וכתב על תרעא אחר כל שמקתה מנת ומה יתרון לשמקתה אמר מאן עבד לן הקרא אמרו בר קפרא דאנשייתון למיקרי ליה לגרמיה הפניה הוא אול ועבד אריסטון אוקרון וקרא לכל רבנן וקרא ליה לבר קפרא ועל כל תבשיל ותבשיל הנהו מניתי קדמיהון הנה אמר עליה תלת מאה מתליון על הדין תעלה והנה צריב להון והנה תבשילא צנין ולא טעמין ליה והנה רבי אמר למשומשומיהי למה תבשיליגון עליון ונפקין ולא טעמין מידי אמרין ליה בגין חד סב דתיבי תמן וכיון דתבשילא עליל הוא אמר תלת מאה מתליון ביהדין תעלה בגין בן תבשילא צנין ולא טעמין מידי סליק לגביה אמר ליה למה את עביד בן שביק אריסטון דיקליון אמר לו לא תהא סבור דבגין מגיסף איתת אלא בגין דלא צווחת לי עם תבירי לא בן אמר שלמה 'מה יתרון לאדם וגו' מאחר שדור הולך ודור בא מן הפנינים דין לדין עבדין שלמא אמר אבא בר קפרא לרבי ומה פעולם הנה שאינו שלף השפיץ לך הקדוש ברוך הוא שלוה עולם הבא שכלו שלף על אחת כמה וכמה

מה נאמר לסוגייתנו, שזולזל בר קפרא הקדוש ז"ע ח"ו כ"כ ברבינו הקדוש, והצריכו לקודר עם אשתו בכדי שילמדו פירוש בפסוק.

ברב לפי האמור לעיל י"ל דמטראה בר קפרא עד היכן קיבל רבי על עצמו לא לשחק, עד כי בימא דמחיק רבי אחיא פורענותא לעלמא, וגם בשמחת הילולא דבריה לא רצה שיבדוהו, בא בר קפרא להוכיח לרבי שאדרכא בשמחה של מצוה, ובפרט במצות שמחת חתן וכלה, אפשר לאוקמי שכונתא מעפרא. והיה בר קפרא מצופה מתי נזכה לכן שרבינו הקי ישמח בשמחת מצוה, ומה גם עם אשתו, ולכן כשבאה לידו ההזדמנות הכריחו לרקוד עם אשתו, בכדי שפעולתו בעוה"ז תעשה רושם בכל העולמות, לייחד הדורים, ולהכריח כל ההוהים והקוצים הסובבים את השושנה העליונה, ולחבר אשת נעורים עם דורה באהבה ואהור וריעות (כלשון היקיר שלפני

פרק שלישי מועד קטן

היה טוקר לבר אלעשא. א"ל בר קפרא כל עבא שאלין לרבי ואת לית את שאל ליה. א"ל מה נישאל א"ל שאל בשמים נשקפה הומיה בירכתי ביתה מפחדת כל בעלי כנפים דראונו נערים ונחבאו וישישים קמו עמרו הם יאמרו הוה והנלכד נלכד בעונו. הפך ר' והמתיה הוה אמר רבי אינו כבודי זקן. וידע דלית הוה מתבנייא ביזמוי רבין העדה

אלעשא. חתט שהיה עשיר גדול ולא היה ח"ח: א"ל בר קפרא לבר אלעשא אינו לו בר קפרא כל העם שאלו חין היה שאל מוט: א"ל שאל. כמו שאל: ממשום נשקפה. וראה דעל כמות חרס קלי שהיא משום: מפחדת כל בעלי כנפים. שכלן נמוין חתמ ממלת בני חרס: ראוהו נערים ונחבאו. שהין עשין לרבי נשמות: הם. מעבודות: יאמר הוה. לשון שמחה: הפך ר'. עלמו וראה לבר קפרא שהוא מלחם על מידה זו: א"ל לבר קפרא אינו מכיר זקן. שלא יתמנה זקן מוסכר עיוני: וידע. בר קפרא שלא יתמנה עיוני שדולו יתקיימו דברי ר'.

מסכת שדה כובס

- א) מושמם נשקפה
ב) הומיה בירכתי ביתה
ג) בירכתי כל בעלי כנפים
ד) ראוהו נערים ונחבאו
ה) וישישים קמו עמרו
ו) הם יאמרו הוה! הוה!
ז) והנלכד נלכד בעונו

עלי תמר - מסכת מועד קטן

כל עמא שאלין לרבי ואת לית את שאל ליה. והר"ז עלבון שכן אתה חתנו ועשיר. וכששאלו לו מה נישאל אמר לו איזו חידה וכובן שאין לפנות לרבי לפתור לו חידה עממית אבל בר אלעשא שלא היה חכם בתורה לא הבין זה ושאל החידה לתורתו. אבל רבי הרגיש שמי שהוא אמר לו זה שכן ידע שאין בכוחו לחבר חידה תורנית כזו. הפך רבי פניו וחמתיה לכ"ק גחך ואז הבין שיד כ"ק באמצע, ואמר לו בענתו לא בכעס אלא בקיצור לשון מפני כבוד הנשיאות אינו מכיר זקן וכמו שצוה לר"ג בנו נהוג נשיאותך ברמה, וידע דלא מתמניא ביזמוי ואכן לא נסמך ונשאר שמו ב"ק

והנה החידה סתומה עיין במפרשים ודומני שהיה לבר קפרא תרעומת על בית הנשיא על שהשתרו עליו או על חכמים אחרים בתוקף סמכות הנשיאות נגד רצונם, והם הוכרחו למלא אחרי פקודתם. וכיאר החידה משמים נשקפה ר"ל הנשיאות באה מהשמים לזרע הלל מבית דוד, הומיה בירכתי ביתה מפחדת כל בעלי כנפים, כלומר אם הנשיאות רק הומיה בירכתי ביתה אף שלא נותנת עוד פקודות בכל תוקף כבר היא מפחדת כל הגדולים, שבכלם הם מכונים בעלי כנפים כמ"ש ביחזקאל י"ז ג' ו'י. ואכן בית הנשיא היה נקרא בית סתם כמ"ש בסוטה. פ"ז ה"ד, ור"ב. אמר זהו הבית המקרא באיוב כ"ט, כלומר הפחד ה"ב, חזרו וחלקו כבוד לבית הוה. ובפסחים פ"ו ה"א לפי הגירסא בג"ש ח"א עמוד חמ"ו. מפני מה נוהגים בבית שלמטן בכבוד שלא ירבו מחלוקות בישראל, ראה ב"ב שם. וקולעת גם המליצה הומיה בירכתי ביתה ע"ש שבית הנשיא היה בשפל למטה. וכעמוד ר', ואמר לאשר בירכתי ביתה. ראוהו נערים ונחבאו וישישים קמו עמרו ומ"ש כצ"ל כמ"ש בשרייר ובר"ן נערים ונחבאו וישישים קמו עמרו. הפס מליצת המקרא באיוב כ"ט, כלומר הפחד מקיף מנער ועד זקן. הנס יאמרו זה הוה, הוה מלת קריאה של תמיה ומשמחה. כמו מלת זה ראה בעה"ש בערכו, וכמו שפירש גם בשי"ק. והנלכד נלכד בעונו, ע"ד הפלגה, שמי שלא נמלט נלכד ברשתם, בעונו כי רב הוא, וכשחידה זו נאמרה ע"י חתן הנשיא שלא הבין פתורנה עוררה זעם ובדיחותא גם יחד עד שהפך רבי פניו וחמתיה לב"ק גחך וגו'. ובשרייר הגירסא הפך רבי וחמתה בידת עיי"ש. והנה ברומה לחידה בדיחותא זו עשה ב"ק כשהיה לו תרעומת על רבי כד עבד רבי הלולא לר"ש בריה ולא אומניה לב"ק כמ"ש בנדרים נ"ג

רבי הוה מוקיר לבר אלעשא. וב"ק זולזל כבודו מפני שלא היה חכם בתורה, אבל רבי ידע שכן אלעשא חתנו הוא אדם נכבד ופזר מעושרו להחזיק הישיבה ורבי כיבד עשירים תומכי תורה וחכמיה. ובסנהדרין כ"ב סוף ע"ב, שאלו את רבי איזהו חספורת של כ"ג שהוא ראשו של זה בצד עיקרו של זה, אמר להן צאו וראו מהספורת של בן אלעשא. תניא רבי אומר לא על חנינם פור בן אלעשא את מעותיו אלא כדי להראות לי חספורת של כה"ג, ואישיש שהיא חספורת נאה שאין דוגמתה. וכן אלעשא נתן ממון ללמדו אותה חספורת. ומהלשון לא לחנינם פור בן אלעשא את מעותיו משמע שהיו כאלו שראו בו פזרן לדבר שאין בו ענין, ולפיכך מדגיש חותנו רבי שאינו כן, כי לא על חנינם פור בן אלעשא את מעותיו אלא כדי להראות בו חספורת של כה"ג. ועשיר למפור כספ זה על הוא בוודאי חכם וחוקר קדמונית אם בעשהו עבדו ללמדו וללמד לאחרים חספורת של כה"ג, שבמהרה יבנה ביהמ"ק ונדעה, וכמו שאמר רבי בתענית

ביראת חטא, כלומר בהנהגה בדרות ובמוסר כמ"ש שם, שבמסכתא קטנות הוצאת היגר ישנה מסכתא קטנה הנקראת מסכת יראת חטא, וענינה דרות ומוסר. וכמו זקנו אף אביו רשב"ג נהג לפי העיקרון הזה כלפי ר"ג ור"מ כמ"ש בסוף הוריות וירושלמי ביכורים, פ"ג ה"ג, בהתאם לעיקרון זה שקיבל מאבותיו וירושלמי נהג אף לגבי ר"ח וב"ב ור"ח ב"ח. כי ראה בכבוד הנשיאות כבוד האומה וקיומה, אולם רבי הענותון היה נאמן גם לעיקרון יהיה כבוד תלמידך חביב עליך כשלך וכבוד חברך כמורא רבך כמ"ש באבות פ"ד. ולפיכך כשהיה מההכרח לגעור בהם לא נוף בהם באופן ישר אלא הפליט פסוק בלא נויפה, כי רבי נהג בחבריו ובתלמידיו כתלמיד נגד רבו וכן כנגד אביו כמ"ש בירוד ר"מ וסימן רמ"ב. ראה אביו או רבו שעברו על דת, לא יאמר לו עברת על דת אלא יאמר לו מקרא כתוב בתורה כך וכך כאלו הוא שואל ממנו ולא כמזהירו והוא יבין מעצמו ולא יתבייש

ספר יפה מראה

הבר קדוש ומראי חברו הגדע בעשירי עשו הלא הוא ורובם השלם פשים החוק כספור ר' שישאל יפה אשכנז נ"ו

רבי היה מוקיר לבר אלעשא אינו לו בר קפרא כל העם שאלו חין היה שאל מוט: א"ל שאל. כמו שאל: ממשום נשקפה. וראה דעל כמות חרס קלי שהיא משום: מפחדת כל בעלי כנפים. שכלן נמוין חתמ ממלת בני חרס: ראוהו נערים ונחבאו. שהין עשין לרבי נשמות: הם. מעבודות: יאמר הוה. לשון שמחה: הפך ר'. עלמו וראה לבר קפרא שהוא מלחם על מידה זו: א"ל לבר קפרא אינו מכיר זקן. שלא יתמנה זקן מוסכר עיוני: וידע. בר קפרא שלא יתמנה עיוני שדולו יתקיימו דברי ר'.

רענותון היה למה נהג בקפירה כ"כ נגד חברו ותלמידיו הגדולים ולא גדול על כבודו בדרכים כאלו. ומאידך גיסא יש להתבונן דבמקום מחולתו שם אתה מוצא ענותותו, שלא נוף בהם ישרות אלא בעקיפין ורק הם הוציאו את המסקנא מניניה. ואכן ביריגן של הדברים כן הוא. הנה רבי כנשיא בישראל היה נאמן לעקרונות שצוה לבניו כצוואה בהנהגת הנשיאות נהוג נשיאותך ברמה, כמ"ש בכרובות ק"ג ולא רבי חדש עקרון זה אלא שכן היה מקובל מאבותיו שלשלת נשיאי ישראל מהלל הוקן. הלא תראה שלפי העיקרון נהוג נשיאותך וכי, נהג ר"ג נגד חברו הגדול ר"י ביה"כ שחל בשבת לפי חשבונו כמ"ש בריה, ובנוגע לתפילת ערבית כמ"ש בברכות כ"ח. ועמדתו התקיפה בענין זה סבב הדבר שהעבירוהו מהנשיאות. וכזה נהג גם נגד גיסי הגדול ר"א הגדול כמ"ש בב"מ נ"ט, ואכן שם התנצלותו בעירו למה נהג נשיאות ברמים במדה כזו עמד על גגו ואמר רבש"ע גלוי ורודע לפניך שלא לכבודי עשיתי ולא לכבוד בית אבא אלא לכבודך שלא ירבו מחלוקות בישראל, וכן בעובדא דריא א"ל שלום עליך רבי ותלמידו, רבי בחכמה ותלמידו שקבלת את דברי. ובנוסח הירושלמי רבי ותלמידו

